

Spordis dopingu kasutamise vastane rahvusvaheline konventsioon

Pariis, 19. oktoober 2005

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsiooni peakonverents, edaspidi „UNESCO”, tulnud kokku oma 33. istungjärgule 2005. aasta 3.–21. oktoobrini Pariisis,

arvestades, et UNESCO eesmärk on toetada rahu ja julgeolekut, edendades riikidevahelist haridus-, teadus- ja kultuurikoostööd;

viidates olemasolevatele rahvusvahelistele õigusaktidele, milles käsitletakse inimõigusi;

olles teadlik Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee 3. novembril 2003. aastal vastuvõetud resolutsioonist 58/5, milles käsitletakse sporti kui hariduse, tervishoiu, arengu ja rahu edendamise viisi, eriti selle lõikest 7;

olles teadlik, et sport etendab tähtsat osa tervisekaitses, kõlbelises, kultuurilises ja kehalises kasvatuses ning rahu ja vastastikuse mõistmise edendamisel maailmas;

pöörates tähelepanu vajadusele soodustada ja kooskõlastada rahvusvahelist koostööd, mille eesmärk on dopingu kõrvaldamine spordist;

tundes muret spordis dopingu kasutamise ja selle tagajärgede pärast sportlaste tervisele, ausa mängu põhimõtete, pettuse kõrvaldamise ja spordi tuleviku pärast;

pidades silmas, et dopingu kasutamine seab ohtu UNESCO rahvusvahelises spordi ja kehalise kasvatuses hartas ja olümpiahartas sätestatud eetilised põhimõtted ja haridusväärtused;

tuletades meelde, et Euroopa Nõukogu raames vastuvõetud dopinguvastane konventsioon ja selle lisaprotokoll on rahvusvahelise avaliku õiguse töövahendid, millele tugineb riikide dopinguvastane poliitika ja valitsustevaheline koostöö;

tuletades meelde dopingut käsitlevaid soovitusi, mis on vastu võetud UNESCO teisel, kolmandal ja neljandal kehakultuuri ja spordi eest vastutavate ministrite ja kõrgemate ametnike rahvusvahelisel konverentsil Moskvast (1988), Punta del Estes (1999) ja Ateenas (2004), ning UNESCO peakonverentsi 32. istungjärgul (2003) vastuvõetud resolutsiooni 32 C/9;

pidades silmas maailma dopinguvastast koodeksit, mille Maailma Antidopingu Agentuur võttis vastu 5. märtsil 2003 Kopenhaagenis toimunud ülemaailmsel konverentsil „Dopingut kasutamine spordis”, ning Kopenhaageni deklaratsiooni spordis dopingut kasutamise vastu;

pidades meeles ka mõju, mida parimad sportlased avaldavad noorsoole;

olles teadlik, et pidevalt on vaja teha ja edendada uuringuid, mille eesmärk on parandada dopingu avastamist ning paremini mõista selle kasutamist mõjutavaid tegureid, et ennetusstrateegiad oleksid võimalikult tõhusad;

olles samuti teadlik pideva kasvatustöö tähtsusest sportlaste, sportlase abipersonali ja üldsuse hulgas, selleks et tõkestada dopingu kasutamist;

pidades meeles vajadust tugevdada konventsiooniosaliste dopinguvastaste programmide rakendamise suutlikkust;

olles teadlik, et spordi eest vastutavad asutused ja organisatsioonid kannavad ühist vastutust dopingu spordis kasutamise tõkestamise ja selle vastu võitlemise eest, esmajoones selleks, et tagada spordiürituste nõuetekohane toimumine ausa mängu põhimõttel ning kaitsta nendest osavõtjate tervist;

tõdedes, et asutused ja organisatsioonid peavad neid eesmärke silmas pidades töötama üheskoos, tagades suurima sõltumatuse ja läbipaistvuse kõigil asjaomastel tasanditel;

olles otsustanud võtta täiendavaid ja mõjuvamaid koostöömeetmeid, mille eesmärk on kõrvaldada doping spordist;

tõdedes, et dopingu kõrvaldamine spordist oleneb osaliselt dopinguvastaste standardite ja spordis kehtivate tavade järkjärgulisest ühtlustamisest ning riikidevahelisest ja ülemaailmsest koostööst, *võtab* üheksateistkümnendal oktoobril 2005. aastal vastu käesoleva konventsiooni.

I. Reguleerimisala

Artikkel 1. Konventsiooni eesmärk

Konventsiooni eesmärk on dopingu kõrvaldamist silmas pidades edendada UNESCO kehakultuuri ja spordi valdkonna strateegia ja tegevusprogrammide kohaselt dopingu spordis kasutamise tõkestamist ja selle vastu võitlemist.

Artikkel 2. Mõisted

Mõisted vastavad maailma dopinguvastases koodeksis esitatud mõistetele.

Vastuolu korral kohaldatakse siiski konventsiooni sätteid.

Konventsiooni kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) *akrediteeritud dopingukontrolli laborid* – Maailma Antidopingu Agentuuri akrediteeritud laborid;

2) *dopinguvastane organisatsioon* – institutsioon, kes vastutab dopingukontrollimenetluse mis tahes osa algatamist, rakendamist või jõustamist käsitlevate eeskirjade vastuvõtmise eest. Nende hulgas on näiteks ka Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, muud suurüritusi korraldavad organisatsioonid, kes sportlasi oma üritustel testivad, Maailma Antidopingu Agentuur, rahvusvahelised föderatsioonid ja riiklikud dopinguvastased organisatsioonid;

3) *dopinguvastase reegli rikkumine* – üks või mitu järgmist spordis esinevat asjaolu:

- a) keelatud aine või selle metaboliitide või markerite olemasolu sportlase kehast võetud proovis;
- b) keelatud aine või keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse;
- c) proovi andmisest keeldumine või selle mõjuva põhjusega andmata jätmine pärast kehtivate dopinguvastaste reeglite kohast teatamist või proovide võtmisest muul viisil kõrvalehoidumine;
- d) sportlase kättesaadavust kontrollimiseks võistlustevahelisel ajal käsitlevate kehtivate nõuete rikkumine, sealhulgas teabe esitamata jätmine oma asukoha kohta ning põhjendatud eeskirjade kohaselt kehtestatud testidele tulemata jäämine;
- e) dopingukontrolli mis tahes osa rikkumine või rikkumise katse;
- f) keelatud ainete või meetodite valdamine;
- g) keelatud aine või keelatud meetodi edasiandmine;
- h) teisele sportlasele keelatud aine manustamine või manustamise katse või teise sportlase puhul keelatud meetodi kasutamine või kasutamise katse või selleks abi osutamine, sellele õhutamine, kaasaaitamine, kallutamine, selle varjamine või selles muul viisil osalemine, mis sisaldab dopinguvastase reegli rikkumist või rikkumise katset;

4) *sportlane* – dopingukontrolli kohaldamisel isik, kes osaleb spordis riigi dopinguvastase organisatsiooni määratletud ja konventsiooniosaliste poolt aktsepteeritud rahvusvahelisel või riigi tasandil, ning kõik muud isikud, kes osalevad spordis või spordiüritusel konventsiooniosaliste poolt aktsepteeritud madalamal tasandil. Haridus- ja koolitusprogrammide rakendamisel tähendab „sportlane” isikut, kes tegeleb spordiga spordiorganisatsiooni nimel;

5) *sportlase abipersonal* – treener, koolitaja, mänedžer, agent, võistkonnatöötajad, ametiisikud, meditsiini- või parameditsiinitöötajad, kes töötavad spordivõistlusel võistlevate või võistluseks valmistuvate sportlastega või ravivad neid;

- 6) *koodeks* – maailma dopinguvastane koodeks, mille Maailma Antidopingu Agentuur võttis vastu 5. märtsil 2003. aastal Kopenhaagenis ja mis on konventsioonile lisatud konventsiooni 1. liitena;
- 7) *võistlus* – kiirusvõistlus, matš, mäng või eraldi spordivõistlus;
- 8) *dopingukontroll* – protsess, mis hõlmab testimisjaotuse kavandamist, proovide võtmist ja käitlemist, laborianalüüse, tulemuste haldamist, äraakuulamisi ja apellatsioone;
- 9) *dopingu kasutamine spordis* – dopinguvastase reegli rikkumise juhtum;
- 10) *nõuetekohaselt volitatud dopingukontrolli töörühmad* – rahvusvaheliste või riigisiseste dopinguvastaste organisatsioonide volituse alusel tegutsevad dopingukontrolli töörühmad;
- 11) *testimine võistluse ajal* – test, mille puhul sportlane valitakse testimiseks välja seoses konkreetse võistlusega; tuleb eristada testimist võistluse ajal ja võistlustevahelisel ajal, kui rahvusvahelise föderatsiooni või muu asjaomase dopinguvastase organisatsiooni eeskirjadega ei ole sätestatud teisiti;
- 12) *rahvusvaheline laborite standard* – konventsiooni 2. liitena lisatud standard;
- 13) *rahvusvaheline testimisstandard* – konventsiooni 3. liitena lisatud standard;
- 14) *eelhoiatuseta teatamine* – dopingukontroll, mis tehakse sportlast ette hoiatamata ja mille puhul sportlasele määratakse saatja alates teavitamisest kuni proovi võtmiseni;
- 15) *olümpialiikumine* – liikumine, mis hõlmab kõiki organisatsioone ja isikuid, kes on nõustunud tegutsema olümpiaharta alusel ja tunnustama Rahvusvahelist Olümpiakomiteed, see tähendab olümpiamängude programmis osalevad rahvusvahelised spordiföderatsioonid, riiklikud olümpiakomiteed, olümpiamängude korralduskomiteed, sportlased, spordikohtunikud, spordiliidud ja -klubid ning kõik Rahvusvahelise Olümpiakomitee tunnustatud organisatsioonid ja asutused;
- 16) *dopingukontroll võistlustevahelisel ajal* – dopingukontroll, mis ei toimu võistluste ajal;
- 17) *keelatud ainete ja meetodite nimekiri* – konventsiooni I lisas esitatud nimekiri, milles on nimetatud keelatud ained ja keelatud meetodid;
- 18) *keelatud meetod* – konventsiooni I lisas esitatud keelatud ainete ja meetodite nimekirjas kirjeldatud meetod;
- 19) *keelatud aine* – konventsiooni I lisas esitatud keelatud ainete ja meetodite nimekirjas kirjeldatud aine;

- 20) *spordiorganisatsioon* – organisatsioon, mis toimib juhtorganina ühe või mitme spordiala spordiüritusel;
- 21) *raviotstarbelise kasutamise erilubade andmise standardid* – konventsiooni II lisas esitatud standardid;
- 22) *testimine* – dopingukontrolli osad, see tähendab testimisjaotuse kavandamine, proovide võtmine, proovide käitlemine ja proovide laborisse toimetamine;
- 23) *raviotstarbelise kasutamise eriluba* – raviotstarbelise kasutamise erilubade andmise standardite kohaselt antud eriluba;
- 24) *kasutamine* – keelatud aine või keelatud meetodi mis tahes viisil kasutamine, sissevõtmine, süstimine või tarbimine;
- 25) *Maailma Antidopingu Agentuur (WADA)* – 10. novembril 1999. aastal Šveitsi seaduste alusel asutatud sihtasutus.

Artikkel 3. Konventsiooni eesmärkide saavutamise vahendid

Konventsiooni eesmärkide saavutamiseks kohustuvad konventsiooniosalised:

- a) võtma riigi ja rahvusvahelisel tasandil vastu koodeksi põhimõtetele vastavad asjakohased meetmed;
- b) ergutama igasuguses vormis rahvusvahelist koostööd, mille eesmärk on kaitsta sportlasi ja spordieetikat ning jagada omavahel uuringute tulemusi;
- c) edendada konventsiooniosaliste ja juhtivate organisatsioonide rahvusvahelist koostööd võitluses dopingus kasutamise vastu spordis, eriti koostööd Maailma Antidopingu Agentuuriga.

Artikkel 4. Konventsiooni ja koodeksi seos

1. Selleks et kooskõlastada riigi ja rahvusvahelisel tasandil võitlust dopingus kasutamise vastu spordis, on konventsiooniosalised kohustunud võtma konventsiooni artiklis 5 ettenähtud meetmete aluseks koodeksi põhimõtted. Ükski konventsiooni säte ei takista konventsiooniosalisi vastu võtmast koodeksit täiendavaid lisameetmeid.

2. Koodeks ning 2. ja 3. liite uusim versioon on esitatud teavitamise eesmärgil ning need ei ole konventsiooni lahutamatud osad. Liidetest ei tulene konventsiooniosalistele siduvaid kohustusi rahvusvahelise õiguse alusel.

3. Lisad on konventsiooni lahutamatu osa.

Artikkel 5. Konventsiooni eesmärkide saavutamise meetmed

Konventsiooniosalised kohustuvad konventsioonis sisalduvaid kohustusi täites vastu võtma asjakohased meetmed. Meetmed võivad sisaldada õigusakte, poliitikat või haldustavasid.

Artikkel 6. Seos muude rahvusvaheliste dokumentidega

Konventsioon ei muuda konventsiooniosaliste õigusi ja kohustusi, mis tulenevad muudest, varem sõlmitud lepingutest ja on kooskõlas käesoleva konventsiooni objekti ja eesmärgiga. See ei mõjuta teiste konventsiooniosaliste käesolevast konventsioonist tulenevate õiguste kasutamist ega kohustuste täitmist.

II. Dopinguvastased meetmed riigi tasandil*Artikkel 7. Riigisisene kooskõlastamine*

Konventsiooniosalised tagavad konventsiooni kohaldamise esmajoones riigisisese kooskõlastamise abil. Konventsiooniosalised võivad konventsioonist tulenevate kohustuste täitmisel toetuda dopinguvastastele organisatsioonidele ning spordiasutustele ja -organisatsioonidele.

Artikkel 8. Keelatud ainete ja meetodite kättesaadavuse ja kasutamise piiramine spordis

1. Konventsiooniosalised võtavad vajaduse korral vastu keelatud ainete ja meetodite kättesaadavust piiravaid meetmeid, et piirata sportlaste võimalust kasutada neid spordis, välja arvatud juhul, kui neid kasutatakse raviotstarbelise kasutamise eriloa alusel. Need sisaldavad keelatud ainete ja meetodite sportlastele edasiandmist tõkestavaid meetmeid ning sellest tulenevalt nende tootmise, liikumise, impordi, levitamise ja müügi kontrollimiseks võetavaid meetmeid.
2. Konventsiooniosalised võtavad vastu meetmeid, et tõkestada ja piirata sportlaste võimalusi kasutada keelatud aineid või meetodeid spordis või neid omada, välja arvatud juhul, kui neid kasutatakse raviotstarbelise kasutamise eriloa alusel, või vajaduse korral ergutavad oma jurisdiktsiooni all olevaid asjakohaseid asutusi selliseid meetmeid vastu võtma.

3. Konventsiooni alusel võetavad meetmed ei takista tavapäraselt spordis keelatud või kontrollitavate ainete ja meetodite kättesaadavust juhul, kui neid kasutatakse õiguspärasel eesmärgil.

Artikkel 9. Sportlase abipersonali suhtes võetavad meetmed

Konventsiooniosalised võtavad vastu või ergutavad spordi- ja antidopinguorganisatsioone vastu võtma meetmeid, sealhulgas sanktsioone ja karistusi sportlase abipersonali suhtes, kes rikub dopinguvastast reeglit või paneb toime muid õigusrikkumisi, mis on seotud dopingu kasutamisega spordis.

Artikkel 10. Toidulisandid

Konventsiooniosalised ergutavad vajaduse korral toidulisandite tootjaid ja levitajaid kehtestama toidulisandite turustamise ja levitamise head tava, samuti pakkuma nende analüütilist koostist ja kvaliteedi tagamist käsitlevat teavet.

Artikkel 11. Finantsmeetmed

Vajaduse korral konventsiooniosalised:

- a) tagavad kõigi spordialade riiklikke testimisprogramme toetava rahastamise oma asjakohaste eelarvete piires või aitavad spordiorganisatsioonidel ja dopinguvastastel organisatsioonidel rahastada dopingukontrolle kas otseste subsideerimise või toetuste abil või võtavad kõnealustele organisatsioonidele üldisi subsideerimise või toetusi määrates arvesse dopingukontrolli kulud;
- b) võtavad tarvitusele abinõud, et üksiksportlastele või sportlase abipersonalile, kelle tegevus on dopinguvastase reegli rikkumise tõttu peatatud, ei määrataks tegevuse peatamise kestel spordiga seotud rahalist toetust;
- c) keeldub kogu finants- või muust spordiga seotud toetuse või selle teatava osa andmisest ükskõik millisele spordiorganisatsioonile või dopinguvastasele organisatsioonile, kelle tegevus ei ole kooskõlas koodeksiga või koodeksi alusel vastuvõetud kehtivate dopinguvastaste reeglitega.

Artikkel 12. Dopingukontrolli hõlbustavad meetmed

Vajaduse korral konventsiooniosalised:

- a) ergutavad ja hõlbustavad koodeksile vastaval viisil oma jurisdiktsiooni all olevate spordiorganisatsioonide ja dopinguvastaste organisatsioonide tegevust dopingukontrolli rakendamisel, sealhulgas eelhoiatusega teatamist ning testimist võistluste ajal ja võistlustevahelisel ajal;
- b) ergutavad ja hõlbustavad spordiorganisatsioonide ja dopinguvastaste organisatsioonide läbirääkimisi lepingute üle, mis võimaldavad muude riikide nõuetekohaselt volitatud dopingukontrolli töörühmadel testida nende liikmeid;
- c) kohustuvad aitama oma jurisdiktsiooni all olevaid spordiorganisatsioone ja dopinguvastaseid organisatsioone, et neil oleks dopingukontrolli analüüside tegemiseks juurdepääs akrediteeritud dopingukontrollilaborile.

III. Rahvusvaheline koostöö

Artikkel 13. Dopinguvastaste organisatsioonide ja spordiorganisatsioonide koostöö

Konventsiooni eesmärgi saavutamiseks rahvusvahelisel tasandil ergutavad konventsiooniosalised koostööd oma jurisdiktsiooni all olevate ja muude konventsiooniosaliste jurisdiktsiooni all olevate dopinguvastaste organisatsioonide, riigiasutuste ja spordiorganisatsioonide vahel.

Artikkel 14. Maailma Antidopingu Agentuuri missiooni toetamine

Konventsiooniosalised kohustuvad toetama Maailma Antidopingu Agentuuri olulist missiooni dopingu kasutamise vastases rahvusvahelises võitluses.

Artikkel 15. Maailma Antidopingu Agentuuri võrdne rahastamine

Konventsiooniosalised toetavad põhimõtet, mille kohaselt riigiasutused ja olümpialiikumine rahastavad võrdselt Maailma Antidopingu Agentuuri heakskiidetud aastast põhieelarvet.

Artikkel 16. Rahvusvaheline koostöö dopingukontrolli alal

Tõdedes, et võitlus dopingu kasutamise vastu spordis saab olla tõhus ainult juhul, kui sportlasi testitakse eelhoiatusega teatamisega ja kui proovid toimetatakse aegsasti laborisse analüüsimiseks, vajaduse korral ning riigi õiguse alusel sätestatud korras konventsiooniosalised:

- a) hõlbustavad Maailma Antidopingu Agentuuri ja koodeksi kohaselt tegutsevatel dopinguvastastel organisatsioonidel teha asukohamaa asjaomaste õigusnormide kohaselt oma

sportlastele võistluste ajal ja võistlustevahelisel ajal dopingukontrolle nii oma riigi territooriumil kui ka mujal;

- b) hõlbustavad nõuetekohaselt volitatud dopingukontrolli töörühmadel ületada õigel ajal piiri dopingukontrollitoimingute tegemisel;
- c) teevad koostööd proove õigel ajal üle piiri saates või toimetades sellisel viisil, et säiliks proovide turvalisus ja terviklikkus;
- d) aitavad rahvusvaheliselt kooskõlastada eri dopinguvastaste organisatsioonide tehtavaid dopingukontrolle ning teevad sel eesmärgil koostööd Maailma Antidopingu Agentuuriga;
- e) edendavad oma ja teiste konventsiooniosaliste jurisdiktsiooni all olevate dopingukontrollilaborite koostööd. Eelkõige peaksid konventsiooniosalised, kellel on akrediteeritud dopingukontrollilaborid, ergutama oma jurisdiktsiooni all olevaid laboreid andma teistele konventsiooniosalistele abi, mis võimaldab neil saada kogemusi, oskusi ja meetodeid oma laborite sisseadmiseks, kui nad soovivad seda teha;
- f) kooskõlas koodeksiga julgustavad asjaomaseid antidopinguorganisatsioone sõlmima vastastikuse testimise kokkuleppeid ja toetavad nende täitmist;
- g) tunnustavad vastastikku dopinguvastaste organisatsioonide dopingukontrolli menetlust ja testimistulemuste haldamist, sealhulgas nendega seotud spordialaseid sanktsioone, mis on vastavuses koodeksiga.

Artikkel 17. Vabatahtlik fond

1. Asutatakse spordist dopingu kõrvaldamise fond, edaspidi „vabatahtlik fond”. Vabatahtlik fond koosneb UNESCO finantseeskirjade kohaselt loodud sihtfondidest. Kõik konventsiooniosaliste ja muude isikute tehtud sissemaksed on vabatahtlikud.

2. Vabatahtliku fondi vahendid on:

- a) konventsiooniosaliste sissemaksed;
- b) sissemaksed, kingitused või pärandused, mis on saadud:
  - i) teistelt riikidelt;
  - ii) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni organisatsioonidelt ja programmilt, eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Arenguprogrammilt, samuti muudelt rahvusvahelistelt organisatsioonidelt;
  - iii) avaliku sektori või eraõiguslikelt asutustelt või üksikisikutelt;

- c) vabatahtliku fondi vahendite intressid;
- d) korjandustel kogutud rahalised vahendid ja vabatahtliku fondi heaks korraldatud ürituste tulu;
- e) muud vahendid, mis on ette nähtud vabatahtliku fondi eeskirjas, mille koostab konventsiooniosaliste konverents.

3. Konventsiooniosaliste vabatahtlikku fondi tehtavad sissemaksed ei asenda makseid, millega konventsiooniosalised kohustuvad osalema Maailma Antidopingu Agentuuri aastaeelarves.

Artikkel 18. Vabatahtliku fondi kasutamine ja haldamine

Konventsiooniosaliste konverents eraldab vabatahtliku fondi vahendeid konverentsi poolt heakskiidetud toimingute rahastamiseks, eeskätt selleks, et konventsiooni sätete kohaselt ja Maailma Antidopingu Agentuuri eesmärges arvesse võttes abistada konventsiooniosalisi dopinguvastaste programmide väljatöötamisel ja rakendamisel; vabatahtliku fondi vahenditest võib katta ka konventsiooniga seotud tegevuskulusid. Vabatahtlikku fondi tehtud sissemaksed ei tohi siduda poliitiliste, majanduslike ega muude tingimustega.

IV. Haridus ja koolitus

Artikkel 19. Hariduse ja koolituse üldpõhimõtted

1. Konventsiooniosalised kohustuvad oma võimaluste piires toetama, kavandama või rakendama dopinguvastaseid haridus- ja koolitusprogramme. Nende programmide üldine eesmärk on anda spordiringkonnale ajakohastatud ja täpset teavet järgmistes küsimustes:

- a) dopingu spordieetikat kahjustav mõju;
- b) dopingu mõju tervisele.

2. Sportlastele ja sportlase abipersonalile peaksid haridus- ja koolitusprogrammid peale eespool öeldu pakkuma ajakohastatud ja täpset teavet järgmistes küsimustes:

- a) dopingukontrolli menetlus;
- b) sportlase õigused ja kohustused seoses dopinguvastase võitlusega, sealhulgas teave koodeksi, vastavate spordialade dopinguvastase poliitika ja dopinguvastaste organisatsioonide kohta. Teave hõlmab ka dopinguvastase reegli rikkumise tagajärgi;
- c) keelatud ainete ja meetodite ning raviotstarbelise kasutamise erilubade nimekiri;
- d) toidulisandid.

Artikkel 20. Ametialased tegevusjuhendid

Konventsiooniosalised ergutavad pädevate kutseliitude ja institutsioonide tegevust koodeksile vastavate asjakohaste tegevusjuhendite, hea tava ja eetika väljatöötamisel ning rakendamisel seoses dopinguvastase võitlusega spordis.

Artikkel 21. Sportlase ja sportlase abipersonali kaasamine

Konventsiooniosalised edendavad ja toetavad oma võimaluste piires sportlaste ja sportlase abipersonali aktiivset osalemist kõigis spordi- ja muude asjakohaste organisatsioonide dopinguvastase tegevuse etappides ning ergutavad oma jurisdiktsiooni all olevaid spordiorganisatsioone samamoodi toimima.

Artikkel 22. Spordiorganisatsioonid ja pidev dopinguvastane haridus- ja koolitustegevus

Konventsiooniosalised ergutavad spordiorganisatsioone ja dopinguvastaseid organisatsioone rakendama pidevaid haridus- ja koolitusprogramme kõigi sportlaste ja sportlase abipersonali liikmete suhtes artiklis 19 kindlaksmääratud küsimustes.

Artikkel 23. Koostöö hariduses ja koolituses

Konventsiooniosalised teevad koostööd omavahel ja asjakohaste organisatsioonidega, et vajaduse korral vahetada teavet, teadmisi ja kogemusi tõhusate dopinguvastaste programmide kohta.

V. Uuringud

Artikkel 24. Dopinguvastaste uuringute edendamine

Konventsiooniosalised kohustuvad oma võimaluste piires ning koostöös spordi- ja muude asjakohaste organisatsioonidega ergutama ja edendama dopinguvastaseid uuringuid järgmistes küsimustes:

- a) dopingu kasutamise tõkestamine, avastamisviisid, käitumuslikud ja sotsiaalsed aspektid ning mõju tervisele;
- b) isikupuutumast arvestavate teaduslikult põhjendatud füsioloogia- ja psühholoogiaalaste koolitusprogrammide kavandamise viisid ja vahendid;
- c) kõigi teaduse arengu tulemusel saadud ainete ja meetodite kasutamine.

Artikkel 25. Dopinguvastaste uuringute laad

Konventsiooniosalised tagavad dopinguvastaseid uuringuid edendades artikli 24 kohaselt, et uuringuid tehakse:

- a) kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud eetiliste tavadega;
- b) hoidudes keelatud ainete manustamisest sportlastele ning keelatud meetodite kasutamisest sportlaste puhul;
- c) nõuetekohaseid ettevaatusabinõusid rakendades, et dopinguvastaste uuringute tulemusel saadud aineid ei saaks kuritarvitada ega dopinguna kasutada.

Artikkel 26. Dopinguvastaste uuringute tulemuste jagamine

Kui riigi ja rahvusvaheliste õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti, jagavad konventsiooniosalised vajaduse korral dopinguvastaste uuringute kättesaadavaid tulemusi teiste konventsiooniosaliste ja Maailma Antidopingu Agentuuriga.

Artikkel 27. Spordialased teadusuuringud

Konventsiooniosalised ergutavad:

- a) teadus- ja meditsiinitöötajaid tegema spordialaseid teadusuuringuid kooskõlas koodeksi põhimõtetega;
- b) oma jurisdiktsiooni all olevaid spordiorganisatsioone ja sportlase abipersonali rakendama koodeksi põhimõtetele vastavaid spordialaste teadusuuringute tulemusi.

VI. Konventsiooni järelevalve

Artikkel 28. Konventsiooniosaliste konverents

1. Asutatakse konventsiooniosaliste konverents. Konventsiooniosaliste konverents on konventsiooni kõrgeim organ.
2. Konventsiooniosaliste konverents tuleb kokku korralisele istungjärgule harilikult kord kahe aasta jooksul. Konverents võib kokku tulla erakorralisele istungjärgule, kui ta on nii otsustanud või kui seda on taotlenud vähemalt üks kolmandik konventsiooniosalistest.
3. Igal konventsiooniosalisel on konventsiooniosaliste konverentsil üks hääl.
4. Konventsiooniosaliste konverents võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 29. Konventsiooniosaliste konverentsi nõuandvad organisatsioonid ja vaatlejad

Konventsiooniosaliste konverentsile kutsutakse nõuandva organisatsioonina Maailma Antidopingu Agentuur. Vaatlejatena kutsutakse konverentsile Rahvusvaheline Olümpiakomitee, Rahvusvaheline Paraolümpiakomitee, Euroopa Nõukogu ja Valitsustevaheline Kehalise Kasvatuse ja Spordi Komitee. Konventsiooniosaliste konverents võib otsustada kutsuda vaatlejatena osalema muid asjaomaseid rahvusvahelisi organisatsioone.

Artikkel 30. Konventsiooniosaliste konverentsi ülesanded

1. Konventsiooniosaliste konverentsil on peale muude konventsioonis sätestatud ülesannete täita järgmised ülesanded:

- a) edendada konventsiooni eesmärgi saavutamist;
- b) arutada suhteid Maailma Antidopingu Agentuuriga ning uurida agentuuri aastase põhieelarve rahastamise võimalusi. Arutelule võib kutsuda riike, kes ei ole konventsiooniga ühinenud;
- c) võtta vastu vabatahtliku fondi vahendite kasutamise kava kooskõlas artikliga 18;
- d) läbi vaadata konventsiooniosaliste artikli 31 kohaselt esitatud aruanded;
- e) jälgida pidevalt, kuidas kontrollitakse konventsiooni järgimist dopinguvastaste süsteemide väljatöötamisel kooskõlas artikliga 31. Kõiki artikli 31 raamest väljapoole jäävaid järelevalvesüsteeme või -meetmeid rahastatakse artikli 17 alusel asutatud vabatahtliku fondi vahenditest;
- f) läbi vaadata vastuvõtmiseks esitatavate konventsiooni muudatuste eelnõud;
- g) läbi vaadata Maailma Antidopingu Agentuuri vastuvõetud keelatud ainete nimekirja ja raviotstarbelise kasutamise erilubade andmise standardite muudatused, mis esitatakse heakskiitmiseks konventsiooni artikli 34 kohaselt;
- h) kindlaks määrata konventsiooniosaliste ja Maailma Antidopingu Agentuuri vaheline koostöö ning suunata seda käesoleva konventsiooni raames;
- i) nõuda, et Maailma Antidopingu Agentuur esitaks igale istungjärgule tutvumiseks aruande koodeksi rakendamise kohta.

2. Konventsiooniosaliste konverents võib oma ülesandeid täites teha koostööd muude valitsustevaheliste organitega.

Artikkel 31. Riikide aruanded konventsiooniosaliste konverentsile

Konventsiooniosalised edastavad iga kahe aasta järel konverentsi sekretariaadi kaudu konventsiooniosaliste konverentsile ühes UNESCO ametlikus keeles kogu asjakohase teabe meetmete kohta, mis nad on võtnud konventsiooni sätete järgimiseks.

Artikkel 32. Konventsiooniosaliste konverentsi sekretariaat

1. Konventsiooniosaliste konverentsi sekretariaaditeenused tagab UNESCO peadirektor.
2. Konventsiooniosaliste konverentsi taotluse korral kasutab UNESCO peadirektor võimalikult palju Maailma Antidopingu Agentuuri teenuseid konventsiooniosaliste konverentsi poolt kokkulepitud tingimustel.
3. Konventsiooniga seotud tegevuskulud rahastatakse UNESCO põhieelarvest asjakohasel tasandil olemasolevatest vahenditest, artikli 17 alusel asutatud vabatahtliku fondi vahenditest või kõnealuseid vahendeid asjakohaselt kombineerides otsuse kohaselt, mis tehakse iga kahe aasta järel. Sekretariaati rahastatakse põhieelarvest ainult minimaalses ulatuses; kokkuleppe kohaselt tuleb konventsiooni toetada ka vabatahtlike rahastamisvahenditega.
4. Sekretariaat koostab konventsiooniosaliste konverentsi dokumendid ja koosolekute päevakorra eelnõu ning tagab konverentsi otsuste elluviimise.

Artikkel 33. Muudatused

1. Iga konventsiooniosaline võib UNESCO peadirektorile saadetud kirjalikus teatises esitada ettepanekuid konventsiooni muutmiseks. Peadirektor edastab teatise kõikidele konventsiooniosalistele. Kui kuue kuu jooksul pärast teatise esitamise kuupäeva annavad vähemalt pooled konventsiooniosalistest oma nõusoleku, esitab peadirektor ettepanekud konventsiooniosaliste konverentsi järgmisele istungjärgule.
2. Konventsiooniosaliste konverents võtab muudatused vastu kohalolevate ja hääletavate konventsiooniosaliste kahekolmandikulise häälteenamusega.
3. Konventsiooni muudatused esitatakse pärast vastuvõtmist konventsiooniosalistele ratifitseerimiseks, heakskiitmiseks või nendega ühinemiseks.
4. Konventsiooniosaliste suhtes, kes on muudatused ratifitseerinud, heaks kiitnud või nendega ühinenud, jõustuvad konventsiooni muudatused kolme kuu möödumisel kuupäevast, mil kaks

kolmandikku konventsiooniosalistest on käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud dokumendid hoiule andnud. Seejärel jõustub muudatus konventsiooniosalise suhtes, kes on muudatuse ratifitseerinud, heaks kiitnud või sellega ühinenud, kolme kuu möödumisel kuupäevast, mil konventsiooniosaline on oma ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiule andnud.

5. Riiki, kellest saab konventsiooniosaline pärast muudatuste jõustumist käesoleva artikli lõike 4 kohaselt ja kes ei ole väljendanud muud soovi, käsitatakse:

- a) muudetud konventsiooni osalisena;
- b) muutmata konventsiooni osalisena nende konventsiooniosaliste suhtes, kes ei ole end muudatustega sidunud.

Artikkel 34. Konventsiooni lisade muutmise erikord

1. Kui Maailma Antidopingu Agentuur muudab keelatud ainete ja meetodite nimekirja või raviotstarbelise kasutamise erilubade andmise standardeid, võib ta nendest muudatustest teatada UNESCO peadirektorile talle saadetava kirjaliku teatisega. Peadirektor teatab muudatustest kui konventsiooni asjakohaste lisade muutmise ettepanekutest viivitamata kõikidele konventsiooniosalistele. Konventsiooniosaliste konverents kiidab lisades tehtavad muudatused heaks kas ühel oma istungjärgudest või kirjalikult konsulteerides.

2. Konventsiooniosalised võivad 45 päeva jooksul pärast peadirektorile teatamist esitada peadirektorile muudatusettepanekuga seotud vastuväited kas kirjalikult, kui toimub kirjalik konsulteerimine, või konventsiooniosaliste konverentsi istungjärgul. Muudatusettepanekut ei loeta konventsiooniosaliste konverentsi poolt heakskiidetuks, kui kaks kolmandiku konventsiooniosalistest on esitanud vastulause.

3. Peadirektor teatab konventsiooniosalistele muudatustest, mis konventsiooniosaliste konverents on heaks kiitnud. Muudatused jõustuvad 45 päeva möödumisel kõnealusest teatamisest nende konventsiooniosaliste suhtes, kes ei ole peadirektorile eelnevalt teatanud, et ei võta kõnealuseid muudatusi vastu.

4. Konventsiooniosalise suhtes, kes on teatanud peadirektorile, et ta ei võta eespool esitatud lõigete kohaselt heakskiidetud muudatusi vastu, jäävad kehtima muudatuseta lisad.

VII. Lõppsätted

Artikkel 35. Föderaalne või mitteunitaarne põhiseaduslik süsteem

Föderaalse või mitteunitaarse põhiseadusliku süsteemiga konventsiooniosaliste suhtes kohaldatakse järgmisi sätteid:

- a) konventsiooni sätete puhul, mille rakendamine on föderaalse või seadusandliku kesk võimu pädevuses, on föderaal- või keskvalitsuse kohustused samasugused nagu nendel konventsiooniosalistel, kes ei ole liitriigid;
- b) konventsiooni sätete puhul, mille rakendamine on eraldi osariigi, krahvkonna, provintsi või kantoni pädevuses, kes ei pea föderaalse põhiseadusliku süsteemi kohaselt võtma seadusandlikke meetmeid, teatab föderaalvalitsus kõnealustest sätetest osariigi, krahvkonna, provintsi või kantoni pädevale asutusele ja annab oma soovitusel nende vastuvõtmise kohta.

Artikkel 36. Ratifitseerimine, heakskiitmine või ühinemine

UNESCO liikmesriikidel tuleb konventsioon ratifitseerida, heaks kiita või sellega ühineda oma põhiseadusest tuleneva korra kohaselt. Ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjad antakse hoiule UNESCO peadirektorile.

Artikkel 37. Jõustumine

1. Konventsioon jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb ühe kuu möödumisele kolmekümnenda ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmise kuupäevast.
2. Riikide suhtes, kes avaldavad hiljem oma nõusolekut konventsiooniga ühineda, jõustub konventsioon selle kuu esimesel päeval, mis järgneb ühe kuu möödumisele ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmise kuupäevast.

Artikkel 38. Konventsiooni territoriaalse reguleerimisala laiendamine

1. Iga riik võib ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiule andes nimetada territooriumi või territooriumid, mille rahvusvaheliste suhete eest ta vastutab ja mille suhtes käesolevat konventsiooni kohaldatakse.
2. Iga riik võib hiljem UNESCO-le esitatud deklaratsiooniga alati laiendada konventsiooni kohaldamist muu kui deklaratsioonis märgitud territooriumi suhtes. Selle territooriumi suhtes jõustub konventsioon selle kuu esimesel päeval, mis järgneb ühe kuu möödumisele kuupäevast, mil hoiulevõtja on deklaratsiooni kätte saanud.

3. Eelmise kahe lõike kohaselt tehtud deklaratsiooni võib deklaratsioonis nimetatud mis tahes territooriumi osas tagasi võtta UNESCO-le saadetava teatega. Tagasivõtmine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb ühe kuu möödumisele kuupäevast, mil hoiulevõtja on teate kätte saanud.

Artikkel 39. Denonsseerimine

Konventsiooniosaline võib konventsiooni denonsseerida. Denonsseerimisest teatatakse UNESCO peadirektorile hoiuleantava kirjaga. Denonsseerimine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuue kuu möödumisele denonsseerimiskirja kättesaamisest. Kuni taganemise jõustumise kuupäevani ei mõjuta see mingil viisil asjaomase konventsiooniosalise rahalisi kohustusi.

Artikkel 40. Hoiulevõtja

Konventsiooni ja selles tehtavate muudatuste hoiulevõtja on UNESCO peadirektor. UNESCO peadirektor kui konventsiooni hoiulevõtja teatab konventsiooniosalistele ja organisatsiooni muudele liikmesriikidele:

- a) ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjade hoiuleandmisest;
- b) konventsiooni artikli 37 kohase jõustumise kuupäeva;
- c) artikli 31 alusel koostatud aruannetest;
- d) konventsioonis või lisades tehtud muudatustest, mis on vastu võetud artiklite 33 ja 34 kohaselt, ning muudatuste jõustumise kuupäeva;
- e) artikli 38 sätete alusel tehtud deklaratsioonidest või teadetest;
- f) artikli 39 alusel esitatud teadetest ja denonsseerimise jõustumise kuupäeva;
- g) konventsiooniga seotud aktidest, teadetest või teabevahetusest.

Artikkel 41. Registreerimine

Konventsioon registreeritakse UNESCO peadirektori taotlusel Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artikli 102 kohaselt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni sekretariaadis.

Artikkel 42. Autentsed tekstid

1. Konventsioon ja selle lisad on koostatud araabia, hiina, hispaania, inglise, prantsuse ja vene keeles, kõik kuus teksti on võrdselt autentsed.

2. Konventsiooni liited esitatakse araabia, hiina, hispaania, inglise, prantsuse ja vene keeles.

Artikkel 43 – Reservatsioonid

Reservatsioonid, mis ei sobi kokku konventsiooni objekti ja eesmärgiga, ei ole lubatud esitada.

I lisa. Keelatud ainete ja meetodite nimekiri. Rahvusvaheline standard

II lisa. Raviotstarbelise kasutamise erilubade andmise standardid

1. liide. Maailma dopinguvastane koodeks

2. liide. Rahvusvaheline laborite standard

3. liide. Rahvusvaheline testimisstandard